

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC THỂ CHẤT VÀ TRÌNH ĐỘ THỂ LỰC CỦA HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ VĂN PHƯƠNG, NHO QUAN, NINH BÌNH

CURRENT SITUATION OF PHYSICAL EDUCATION AND PHYSICAL QUALITY OF STUDENTS OF VAN PHUONG, NHO QUAN NINH BINH JUNIOR HIGH SCHOOL

Phạm Ngọc Tĩnh*

Tóm tắt: Công tác giáo dục thể chất và hoạt động thể dục thể thao trong trường học các cấp là một mặt giáo dục quan trọng trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo. Bằng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy, nghiên cứu đánh giá thực trạng công tác giáo dục thể chất và trình độ thể lực của học sinh trường Trung học cơ sở Văn Phương - Nho Quan - Ninh Bình, từ đó tìm ra biện pháp khắc phục và nâng cao hiệu quả của mặt giáo dục này.

Từ khóa: Thực trạng; Công tác Giáo dục thể chất; Trình độ thể lực; Trung học cơ sở.

Abstract: Physical education and sports activities in schools at all levels are an important educational aspect in the cause of education and training. By regular scientific research methods, the study has assessed the current status of physical education work and physical fitness level of students at Ninh Binh junior high school in Van Phuong, Nho Quan, Ninh Binh, from which the research has found out solutions to improve physical fitness remedy and improve the effectiveness of this aspect of education

Key word: Reality; Physical education work; fitness level; Junior high school

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục thể chất (GDTC) và hoạt động thể dục thể thao (TDTT) trong các trường học vẫn còn mang nặng tính hình thức, thực trạng năng lực thể chất của học sinh còn nhiều hạn chế, một phần do: Điều kiện trang thiết bị, sân bãi dụng cụ tập luyện còn thiếu. Quá trình quản lý, chỉ đạo, tổ chức vận dụng nội dung, hình thức tập luyện trong các nhà trường còn nhiều nơi chưa hợp lý. Chương trình môn học thể dục chưa phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của học sinh nên kết quả học tập chưa đạt chất lượng cao.

Trong tình hình mới hiện nay, việc quan tâm đến sức khỏe, thể lực của học sinh phổ thông các cấp, đặc biệt là học sinh trung học cơ sở trong các nhà trường là việc không thể thiếu. Quan tâm đến sự phát triển TDTT trường học là vấn đề cốt lõi trong chiến lược phát triển TDTT nước nhà, vì trường học là môi trường thuận lợi,

rộng lớn, giàu tiềm năng để thể hệ trẻ nước ta rèn luyện, đồng thời là nơi để phát hiện nhân tài thể thao cho đất nước.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, với mục đích nâng cao chất lượng công tác GDTC cho học sinh trường Trung học cơ sở (THCS) Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình góp phần xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực, chúng tôi tiến hành nghiên cứu: **“Đánh giá thực trạng công tác GDTC và trình độ thể lực của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình”.**

2. Phương pháp nghiên cứu

Quá trình nghiên cứu đề tài sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học sau: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp quan sát sự phạm, phương pháp thực nghiệm sự phạm, phương pháp toán học thống kê.

* Trường THCS Văn Phương, Nho Quan, Ninh Bình

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Đánh giá thực trạng công tác giáo dục thể chất của trường THCS Văn Phương - Nho Quan - Ninh Bình

3.1.1. Thực trạng cơ sở vật chất của trường THCS Văn Phương – Nho Quan - Ninh Bình

Cơ sở vật chất (CSVC) phục vụ giảng dạy, học tập luôn là yếu tố quan trọng tác động trực tiếp đến hiệu quả chất lượng đào tạo. CSVC được đáp ứng đầy đủ là điều kiện tốt để người giáo viên thể hiện ý tưởng của mình trong việc thực hiện các nhiệm vụ đào tạo và ngược lại.

Nắm bắt được tầm quan trọng của vấn đề, nghiên cứu tiến hành khảo sát thực trạng CSVC phục vụ công tác giảng dạy và hoạt động phong trào TDTT của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình. Kết quả điều tra thực trạng CSVC được trình bày ở bảng 1.

Bảng 3.1. Thực trạng về CSVC, trang thiết bị kỹ thuật phục vụ công tác GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Loại hình sân bãi dụng cụ	Năm học 2018-2019			
	Số lượng	Tốt	Trung bình	Kém
Đường chạy	1	0	1	0
Sân bóng đá mini	1	1	0	0
Sân bóng chuyền	2	0	2	0
Sân bóng rổ	2	2	0	0
Sân cầu lông	2	0	2	0
Bàn bóng bàn	2	0	2	0
Hồ bơi	1	1	0	0
Hồ nhày xa	2	0	2	0
Xà đơn	0	0	0	0
Đồng hồ bấm giây	4	0	4	0
Nhà Đa năng	1	0	1	0
Bàn Cờ vua	10	5	5	0
Các dụng cụ tập luyện khác	5	0	5	0

Qua bảng 1 cho thấy: Thực trạng CSVC phục vụ cho công tác GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình cơ bản đáp ứng yêu cầu công tác GDTC của nhà trường. Tuy nhiên, đánh giá chung về CSVC của trường có những hạn chế, chất lượng, số lượng

về CSVC so với yêu cầu đổi mới phương pháp dạy và học, dụng cụ tập luyện TDTT chưa đáp ứng cho việc dạy và học ảnh hưởng đến hiệu quả công tác GDTC của nhà trường.

3.1.2 Thực trạng đội ngũ giáo viên GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Để đánh giá thực trạng đội ngũ giáo viên thể dục của nhà trường, đề tài tiến hành khảo sát số lượng, trình độ... của các giáo viên làm công tác giảng dạy môn Thể dục cho học sinh nhà trường. Kết quả được trình bày ở bảng 2.

Qua bảng 2 cho thấy: 100% giáo viên GDTC của trường có trình độ đại học, 100% số giáo viên có thâm niên công tác trên 5 năm. Mỗi giáo viên đảm nhận khoảng 8 lớp trong một năm học nên mật độ dày và cường độ làm việc lớn ảnh hưởng rất nhiều đến quá trình giảng dạy, chuẩn bị giáo án,... Vì vậy, có thể coi đây là một trong những nguyên nhân hạn chế ảnh hưởng đến công tác GDTC của nhà Trường.

3.1.3. Thực trạng công tác giáo dục thể chất của trường Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình.

a. Về phương pháp tổ chức và quá trình giảng dạy: Trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình tiến hành công tác GDTC cho học sinh theo hai hình thức chính khoá và ngoại khoá.

+ *Chính khoá*: là những giờ học theo kế hoạch, thời khoá biểu của nhà trường, theo quỹ thời gian quy định và được tiến hành kiểm tra đánh giá theo quy chế kiểm tra đánh giá của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

+ *Ngoại khoá*: Bao gồm các giờ tự học, tự tập luyện, các buổi huấn luyện đội tuyển và tổ chức các giải thi đấu thể thao nội bộ. Hiện nay các hình thức tổ chức hướng dẫn học sinh tập luyện để hoàn thiện các nội dung học tập chính khoá còn chưa có, chưa phát động được phong trào tự tập luyện của học sinh và chưa có người tổ chức hướng dẫn.

Như vậy, việc thực hiện chương trình GDTC môn thể dục chưa thật triệt để. Phương pháp, tổ chức quá trình giảng dạy chưa đáp ứng được

Bảng 2. Thực trạng đội ngũ giáo viên giảng dạy thể dục tại trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Năm học	Số lượng	Giới tính		Tỷ lệ học sinh/1GV	Thâm niên công tác		Trình độ chuyên môn		
		Nam	Nữ		Dưới 5 năm	Trên 5 năm	Cao học	Đại học	Cao đẳng
2018-2019	3	2	1	303	100%	0%	0	100%	0%

nhệm vụ, yêu cầu của công tác GDTC cho học sinh. Quá trình giảng dạy mới dừng ở việc trang bị kiến thức và kỹ năng thực hành ở một số môn thể thao, chưa chú trọng đến việc nâng cao ý thức tự giác tập luyện, nhận thức đúng đắn về vai trò cùng TDTT trong việc củng cố và nâng cao sức khoẻ còn hạn chế, chính sách động viên đội ngũ giáo viên tổ chức các hoạt động ngoại khoá cho học sinh còn nhiều bất cập.

b. Về công tác kiểm tra đánh giá, xếp loại thể lực học sinh: Được tiến hành theo quy chế đánh giá xếp loại học sinh trung học cơ sở theo Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT; xếp loại thể lực học sinh theo quyết định số 53/2008/QĐ-Giáo dục và Đào tạo ngày 18/9/2008 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Phương pháp kiểm tra đánh giá mới chỉ dừng lại ở việc đánh giá sự tiếp thu tri thức, kỹ thuật động tác và bài tập được quy định trong chương trình. Chưa tiến hành kiểm tra, đánh giá kết quả rèn luyện của học sinh theo tiêu chuẩn rèn luyện thân thể của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Do đó, ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng của GDTC cho học sinh THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình.

c. Về nội dung, chương trình môn học thể dục của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Nội dung chương trình giảng dạy trong công tác GDTC là xương sống có vai trò quyết định chất lượng của mặt giáo dục này. Để thu hút được đông đảo học sinh tham gia tập luyện một cách hứng thú, tự giác thì nội dung chương trình phải phong phú, đa dạng và đảm bảo đủ về mặt thời gian tập luyện, có như vậy mới đạt được sự phát triển thể chất của học sinh như mong muốn. Đây là mục đích hướng tới của GDTC trong trường học, do đó nhà trường cần phải có biện pháp cụ thể trong từng giờ học thể dục, trong từng hoạt động TDTT của nhà trường, sắp xếp

thời gian một cách khoa học, bám theo chuẩn kiến thức kỹ năng, phân phối chương trình của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Hoạt động nội khóa, bao gồm thời gian 2 tiết /tuần, mỗi tiết 45 phút. Trong một năm học có 70 tiết ứng với 37 tuần học, được thực hiện trong hai học kỳ. Kỳ 1 là 36 tiết, kỳ 2 là 34 tiết, dạy theo phân công chuyên môn và thời khóa biểu của trường.

Hoạt động ngoại khóa bao gồm 1 đến 2 buổi /tuần với các môn thể thao tự chọn và tập luyện của các đội tuyển thể thao của nhà trường tham gia các giải thi đấu TDTT ở các cấp.

3.1.4. Thực trạng kết quả môn học thể dục của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình.

Theo Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12 tháng 12 năm 2011, của Bộ Giáo dục và Đào tạo thì bắt đầu từ năm 2011 đối với đánh giá xếp loại học lực của học sinh trong môn thể dục được chuyển từ cho điểm sang đánh giá ở hai mức là “Đạt” và “Chưa đạt”.

Kết quả học thể dục của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình được lấy từ kết quả năm học 2018 - 2019. Kết quả học tập thể dục của học sinh được trình bày tại bảng 3.

Bảng 3. Thực trạng kết quả môn học thể dục của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình (n=910)

TT	Khối	Đạt		Chưa đạt	
		Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ %
1	Khối 6	239	100	0	0
2	Khối 7	228	100	0	0
3	Khối 8	218	100	0	0
4	Khối 9	225	100	0	0

Bảng 4. Thực trạng thể lực chung của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình (n=910)

TT	Khối	n	Đạt		Không đạt	
			Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ %
1	6	239	147	61.5	92	38.5
2	7	228	142	62.3	86	37.7
3	8	218	135	61.9	81	38.1
4	9	225	143	62.7	82	39.6

Bảng 3 cho thấy: Mặc dù qua những phân tích trên, công tác GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình còn có những hạn chế cũng như bất cập về nội dung, chương trình môn học, về cơ sở vật chất, về năng lực thể chất của học sinh... song do có sự cải tiến, thay đổi trong quá trình kiểm tra đánh giá của những năm gần đây của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Với yêu cầu rất thấp ở mức “Đạt” về trình độ tập luyện của học sinh trong môn thể dục, thậm chí đối với một số trường hợp học sinh không có khả năng đạt được về yêu cầu tập luyện, nhưng có thể xem xét về mặt ý thức của học sinh trong quá trình tập luyện hàng ngày, nếu thấy tập tích cực, ngoan, ý thức tốt thì cũng có thể đánh giá là “Đạt”. Chính vì những lý do kể trên, chúng ta thấy kết quả học tập cuối năm ở cả 4 khối 6, khối 7, Khối 8 và khối 9 của học sinh năm học 2018 - 2019 đều “Đạt” 100%.

3.2. Thực trạng thể lực chung của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

3.2.1. Thực trạng thể lực chung của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Đánh giá về năng lực thể chất của đối tượng nghiên cứu, đề tài tiến hành khảo sát, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn thể dục, trình độ thể lực của học sinh theo tiêu chuẩn rèn luyện thân thể Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định (ban hành kèm theo Quyết định số 53/2008/QĐ-BGDĐT, ngày 18/09/2008 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo) bao gồm các test:

- Bật xa tại chỗ (cm)
- Chạy 30m xuất phát cao (s)
- Chạy con thoi 4 x 10m (s)
- Chạy tùy sức 5 phút (m)

Thời điểm đề tài tiến hành khảo sát là trong năm 2018 - 2019. Kết quả được trình bày tại 4

Kết quả bảng 4 cho thấy:

Tỷ lệ cũng như số lượng học sinh đạt mức tiêu chuẩn cũng như không đạt mức tiêu chuẩn ở các khối là khác nhau, song sự chênh lệch này là không đáng kể. Tuy nhiên chúng ta thấy số lượng học sinh chưa đạt mức tiêu chuẩn còn khá lớn, điều này phản ánh công tác GDTC của nhà trường còn có nhiều vấn đề.

Nguyên nhân của các vấn đề trên là công tác GDTC nội khóa trong trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình còn chưa đáp ứng được mục tiêu, nhiệm vụ, nâng cao nhận thức và phát triển thể lực cho học sinh. Đồng thời khăng định, nội dung cũng như hình thức tổ chức tập luyện chưa theo tiêu chuẩn rèn luyện thân thể mới nhất do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, chưa nhận thức đúng đắn vai trò và vị trí của công tác GDTC đối với sức khỏe học sinh.

3.2.2. Nguyên nhân ảnh hưởng tới hiệu quả công tác GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình

Từ thực trạng các yếu tố ảnh hưởng tới công tác GDTC của học sinh trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình cho thấy trong thời gian qua nhà trường đã có nhiều cố gắng và đạt được một số kết quả trong công tác GDTC cho học sinh song thực tế công tác GDTC còn nhiều khó khăn chưa được giải quyết. Để tìm hiểu nguyên nhân ảnh hưởng trực tiếp tới chất lượng giảng dạy và học tập môn thể dục ở trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình. đề tài tiến hành điều tra, phỏng vấn 30 nhà quản lý, giảng viên, giáo viên thể dục. Kết quả thu được ở bảng 5.

Bảng 5. Nguyên nhân ảnh hưởng tới hiệu quả GDTC của trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình (n = 30)

TT	Nguyên Nhân	Ý kiến đồng ý	Tỷ lệ %
1	Nhận thức về công tác GDTC và hoạt động TDTT trường học	26	86.7
2	Giáo viên ít được bồi dưỡng chuyên môn thường xuyên	28	93.3
3	Thiếu cơ sở vật chất, kỹ thuật, dụng cụ, tập luyện	29	96.7
4	Đội ngũ giáo viên còn thiếu	30	100.0
5	Giáo viên không hứng thú trong công việc	13	43.3
6	Các chế độ đối với giáo viên chưa được đảm bảo	16	53.3
7	Nội dung chương trình không thích hợp	13	43.3
8	Lãnh đạo nhà trường thiếu quan tâm, môn học không được coi trọng	25	83.3

Qua bảng số liệu trên cho thấy công tác GDTC chịu tác động của nhiều yếu tố. Tuy nhiên mức độ ảnh hưởng không như nhau, chủ yếu là do yếu tố thiếu cơ sở vật chất, dụng cụ giảng dạy và học tập, giáo viên không được bồi dưỡng hàng năm, môn học chưa được coi trọng, nội dung chương trình môn học chưa thực sự hợp lý. Những tồn tại, khó khăn đó đã dẫn đến những hạn chế trong công tác GDTC ở trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình, thực tế này đòi hỏi các cấp lãnh đạo có liên quan nhanh chóng tìm ra biện pháp khắc phục và nâng cao hiệu quả của công tác GDTC trong nhà Trường.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 13/2020/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 5 năm 2020, Ban hành quy định tiêu chuẩn cơ sở vật chất các trường mầm non, tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học.*
3. Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2015), *Nghị định số 11/2015/NĐ-CP ngày 31/01/2015 của Chính phủ về việc Quy định về giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong nhà trường.*
4. Đỗ Trọng Hưng (2009), “*Nghiên cứu lựa chọn giải pháp nhằm nâng cao thể chất cho học sinh trung học phổ thông thành phố Hạ Long - tỉnh Quảng Ninh*”, Luận văn Thạc sĩ khoa học giáo dục.
5. Thủ tướng Chính phủ (2016), *Quyết định số 1076/QĐ-TTg ngày 17/6/2016 phê duyệt Đề án tổng thể phát triển giáo dục thể chất và thể thao trường học giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025.*

Nguồn bài báo: Bài báo được trích dẫn từ luận văn Thạc sĩ giáo dục học (2019 – 2021): “*Nghiên cứu lựa chọn bài tập phát triển thể lực cho nam học sinh khối 7 trường Trung học cơ sở Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình*”.

Ngày nhận bài: 27/8/2021
 Ngày đánh giá: 06/9/2021
 Ngày duyệt đăng: 12/9/2021

4. Kết luận

Công tác GDTC trường THCS Văn Phương – Nho Quan – Ninh Bình còn nhiều hạn chế bất cập: vẫn còn tỷ lệ lớn học sinh chưa nhận thức được vị trí, vai trò của công tác GDTC, giáo viên không thường xuyên được bồi dưỡng nâng cao trình độ, cơ sở vật chất chưa đáp ứng được nhu cầu học tập của học sinh cả về số lượng và chất lượng, số lượng học sinh chưa đạt tiêu chuẩn rèn luyện thân thể do Bộ GD & ĐT quy định còn chiếm tỷ lệ cao.